

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 69.

Vydána dne 31. října 1933.

Obsah: 201. Zákon o zastavování činnosti a o rozpouštění politických stran.

201.

Zákon ze dne 25. října 1933

o zastavování činnosti a o rozpouštění
politických stran.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Část I.

Ustanovení základní.

§ 1.

(1) Byla-li činnost politické strany (§ 20, odst. 1) zvýšenou měrou ohrožena samostatnost, ústavní jednotnost, celistvost, demokraticko-republikánská forma nebo bezpečnost republiky Československé, může vláda další činnost takové strany zastavit nebo ji rozpustit.

(2) Rovněž může vláda zastavit činnost nově vzniklé politické strany nebo rozpustit nově vzniklou politickou stranu, jež sleduje zřejmě tytéž podvrtné cíle nebo užívá k svému označení stejného názvu jako strana, jejíž činnost byla zastavena nebo jež byla rozpouštěna, nebo mezi jejímiž význačnými činiteli jsou osoby, které byly činovníky strany v den zastavení její činnosti nebo jejího rozpouštění nebo přestaly jimi býti teprve v posledních šesti měsících před tím (strana náhradní).

(3) Usnesení vlády podle předchozích odstavců nabývá platnosti vyhlášením v „Úředním listu republiky Československé“. Tím dnem platí za doručené všem dotčeným osobám.

Část II.

Následky zastavení činnosti strany.

§ 2.

(1) Ode dne, kdy zastavení činnosti strany

nabude platnosti, je jakákoliv její další činnost zakázána.

(2) Zejména je zakázáno:

a) užívati odznaků, stejnokrojů, praporů, zvláštních pozdravů a jakýchkoliv jiných symbolů nebo vnějších známek, jimiž se naznačuje příslušnost jednotlivých osob nebo jich skupin neb určitých věcí k takové straně;

b) konati a zúčastniti se jakýchkoliv shromáždění, čítajíc v to i shromáždění omezená na zvané hosty, nebo průvodů, jimiž se dává na jevo příslušnost k takové straně nebo které slouží — třeba zakrytě — jejím účelům;

c) přijímati neb organisovati osoby, jakož i sbíratí hmotné prostředky pro stranu;

d) přistupovati ke straně, s ní se stýkati, ji nebo její příslušníky v hlásání, šíření neb uskutečňování podvrtných cílů strany hmotně nebo jakýmkoliv jiným způsobem podporovati.

(3) Stejně je zakázána veškerá činnost druhu uvedeného v předcházejícím odstavci, pokud se týká strany, která jinde sleduje stejně nebo podobné cíle jako strana, jejíž činnost byla zastavena.

§ 3.

(1) Úřad může jakákoliv sdružení (spolky a jiné útvary podobné) — s výjimkou sdružení uvedených v odstavci 2 —, která vystupovala na venek jako složky strany, jejíž činnost byla zastavena, nebo která sloužila účelům strany před zastavením její činnosti nebo slouží účelům strany, jejíž činnost byla zastavena, nebo mezi jichž význačnými činiteli jsou vůdčí činovníci takovéto strany, podrobiti zvláštnímu dozoru nebo zvláštním podmínkám nebo činnost jejich zastavit.

(2) Dále může úřad společnosti obchodní, společenstva výdělková a hospodářská (družstva) a jiné útvary jim podobné, pokud takováto sdružení vystupovala na venek jako

složky strany, jejíž činnost byla zastavena, nebo pokud sloužila účelům strany před zastavením její činnosti nebo slouží účelům strany, jejíž činnost byla zastavena, podrobiti zvláštnímu doзору nebo zvláštním podmínkám nebo zavést pro ně novou správu dosazením zvláštního orgánu, jenž nastoupí na místo dosavadních správních orgánů s právy a povinnostmi, jež podle zákona, stanov nebo jiných řádů těmto orgánům dosud příslušely. Dosazením tohoto orgánu zaniká funkce dosavadních orgánů bez jakéhokoli nároku na odškodnění pro předčasné odvolání z funkce.

(3) V případech potřeby může úřad sdružení, zmíněná v odstavci 1, rozpustiti. Mělo-li by jmění rozpuštěného sdružení podle organizačních předpisů připadnouti přímo nebo nepřímo účelům strany, budiž přikázáno nezávadnému účelu příbuznému.

(4) Příslušným je u sdružení, jejichž stanovy vzalo na vědomí nebo schválilo ministerstvo vnitra, toto ministerstvo, jinak zemský úřad. Předpisy práva spolkového o příslušnosti k zastavení činnosti spolků zůstávají nedotčeny.

§ 4.

Příslušníci strany, jejíž činnost jest zastavena, nesmějí po dobu 3 let od zastavení činnosti strany pořádati ani shromáždění omezená na zvané hosty bez povolení okresního (státního policejního) úřadu. Vláda může tuto dobu zkrátiti.

§ 5.

Vydávání periodických tiskopisů, které sloužily účelům strany před zastavením její činnosti, nebo které slouží účelům strany, jejíž činnost byla zastavena, může zemský úřad zakázati.

§ 6.

(1) Rozšiřování tiskopisu, který sloužil účelům strany před zastavením její činnosti nebo který slouží účelům strany, jejíž činnost byla zastavena, nebo strany, jež jinde sleduje stejné nebo podobné cíle jako taková strana, může býti zakázáno.

(2) Zakázati rozšiřování je oprávněn zemský úřad. Jde-li o periodický tiskopis vydávaný v cizině, je toto právo vyhrazeno ministerstvu vnitra v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí. Zakázati rozšiřování neperiodického tiskopisu je oprávněn též okresní (státní policejní) úřad.

(3) Tiskopisy vydané v cizině, jichž rozšiřování bylo podle předcházejících odstavců zakázáno, nesmějí býti do Československé republiky vůbec dováženy ani tu jakýmkoliv způsobem dopravovány.

(4) Zákaz rozšiřování budiž vyhlášen, jde-li o tiskopis neperiodický, způsobem obvyklým pro vyhlášky úřadu, který jej vydal, jde-li o tiskopis periodický, v Úředním listu republiky Československé. Stejným způsobem budiž vyhlášeno i odvolání zákazu.

(5) Zákaz platí pro správní obvod úřadu, který jej vydal, a nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

§ 7.

(1) Okresní (státní policejní) úřad může příslušníky strany, jejíž činnost byla zastavena, podrobiti těmto omezením:

a) může naříditi zabavování a otvírání dopisů, jakož i jiných zásilek od nich pocházejících nebo jim určených,

b) může naříditi censuru telegramů příslušníků strany,

c) může příslušníky strany na určitou dobu z určitého území vypovědět,

d) může příslušníky strany dáti pod policejní dozor nebo naříditi jim, aby se po určité době z určitého území nevzdalovali.

(2) Ustanovení odstavce 1, písm. a) a b) platí přiměřeně též pro spolky a útvary zmíněné v § 3, odst. 1 a 2.

(3) Nařízená omezení buďtež zrušena, jakmile pomine jejich potřeba.

§ 8.

(1) Užívati názvu strany, jejíž činnost byla zastavena, k označení jakéhokoliv zdejšího spolku, společnosti, sdružení nebo jiného útvaru je zakázáno.

(2) Spolky, společnosti, sdružení nebo jiné útvary, které takového označení podle svých organizačních předpisů užívají, jsou povinny ve lhůtě, kterou jim stanoví okresní (státní policejní) úřad, učiniti nutná opatření, aby vadný název (firma) byl změněn. Je-li z důvodu veřejného zájmu zapotřebí rychlé změny, může ji zemský úřad, bez zřetele na organizační předpisy, sám provést a zaříditi k tomu cíli, čeho třeba.

§ 9.

(1) Výsada, které požívají podle tiskových zákonů věrné a pravdivé zprávy o veřejných jednáních nebo o obsahu veřejných spisů zákonodárského sboru a jeho výborů, neplatí ani pro ústní ani pro písemné projevy, které po té, kdy toto zastavení bylo vyhlášeno (§ 1, odst. 3), učinili, podepsali nebo spolupodepsali členové zákonodárského sboru, kteří byli členy strany v den zastavení její činnosti, nebo přestali jimi býti teprve v 6 měsících před tímto dnem.

(2) Toto omezení platí po dobu zastavení činnosti strany, nejdéle však do konce volebního období příslušné sněmovny.

§ 10.

(1) Byla-li činnost strany zastavena, vysloví úřad uvedený v odstavci 2, že pozbývají její příslušníci veškerých veřejných funkcí, kterých nabyli volbou, jmenováním nebo jinak ve sborech samosprávy místní nebo zájmové, jakož i v jakýchkoliv jiných veřejných institucích počítajíc v to i ústavy, podniky, poradní sbory atd. Toto ustanovení platí i pro náhradníky, kteří jsou příslušníky strany, jejíž činnost byla zastavena.

(2) Rozhodnutí o ztrátě funkce vydá, jde-li o obce, příslušný státní úřad dozorcí, jde-li o okresy, zemský úřad, a jde-li o země, ministerstvo vnitra. V ostatních případech náleží rozhodnouti příslušnému nejvyššímu státnímu úřadu dozorcímu, a to, nejde-li o obor působnosti ministerstva vnitra, v dohodě s tímto ministerstvem. Není-li dozorcího úřadu státního, jest příslušným ministerstvo vnitra.

(3) Nemohou-li za funkcionáře takto odpadlé nastoupiti náhradníci, buďtež jmenování noví funkcionáři z příslušníků téhož jazyka. Jmenuje je s konečnou platností orgán, jenž jest podle všeobecných předpisů k jmenování v těchto sborech nebo institucích povolán, jinak dozorcí úřad (odstavec 2). Byli-li odpadlí funkcionáři vysláni sborem zákonodárským, volí za ně nové funkcionáře tento sbor.

§ 11.

(1) Konají-li se v době, po kterou jest činnost strany zastavena, nové volby do sborů a institucí uvedených v § 10, nemůže při takové volbě označení volební strany (skupiny) zníti na jméno strany, jejíž činnost byla zastavena. Taková kandidátní listina jest neplatná. Neplatnost vysloví komise, jež rozhoduje o platnosti kandidátních listin podle ustanovení,

platných v řízení o úpravě kandidátních listin. Hlasy pro takovou kandidátní listinu odezdané jsou neplatné.

(2) Ti, kdož pozbyli některé veřejné funkce (§ 10), nejsou po dobu, po kterou je činnost strany zastavena, nejdéle na dobu 3 let, volitelní do sborů a institucí uvedených v § 10, a nemohou po tuto dobu ani jmenováním, ani jinak nabýti těchto funkcí.

§ 12.

(1) Okresní (státní policejní) úřad zabaví veškeren majetek strany, jejíž činnost byla zastavena, a učiní opatření nutná pro jeho úschovu a správu.

(2) Majetkem strany rozumí se v tomto zákoně majetek, který straně náleží, dále majetek, který někdo za stranu drží, a vůbec majetek, který zřejmě sloužil nebo byl určen jen účelům strany.

(3) Vládním nařízením budou určeny podrobnosti o zabavení, úschově a správě majetku strany a dána ustanovení, aby majetek neunikl zabavení.

§ 13.

Zabavený majetek strany, jejíž činnost byla zastavena, může býti podroben likvidaci. Podmínky a způsob likvidace určí zákon.

Část III.

Následky rozpuštění strany.

§ 14.

Ustanovení §§ 2 až 10 a 12 platí obdobně i tehdy, bude-li strana rozpuštěna.

§ 15.

(1) Po rozpuštění strany rozpustí úřad sdružení zmíněná v § 3, odst. 2. Likvidace rozpuštěných sdružení provede se podle platných ustanovení. Likvidátoři musí býti schváleni úřadem; odepře-li úřad schválení, může likvidátory sám jmenovati, uvésti je v jejich úřad a určití podle potřeby jejich práva a povinnosti.

(2) Čisté jmění, jež po likvidaci zbude, propadne ve prospěch státu.

(3) Ustanovení § 3, odst. 4 platí tu obdobně.

§ 16.

(1) Rozpuštěním strany pozbývají mandátu členové zákonodárského sboru, kteří byli zvoleni jako kandidáti volební strany, jejíž kan-

didátní listina zněla na jméno strany rozpuštěné, pokud členy rozpuštěné strany býti nepřestali alespoň šest měsíců přede dnem jejího rozpuštění. Byla-li před rozpuštěním strany její činnost zastavena, počítá se lhůta 6 měsíců ode dne zastavení činnosti strany. Nezněla-li kandidátní listina volební strany na jméno strany rozpuštěné, nebo zněla-li na jméno i jiných stran, pozbývají mandátů ti, kdož byli příslušníky strany rozpuštěné v den jejího rozpuštění nebo přestali jimi býti teprve v 6 měsících před tímto dnem. Ustanovení věty druhé platí obdobně.

(2) Na mandáty uprázdněné po členech strany rozpuštěné náhradníci nenastupují. Jinak se povolá jen náhradník, který nebyl příslušníkem strany rozpuštěné (§ 20, odst. 2).

(3) Počet přítomných členů příslušné sněmovny, jehož jest třeba k tomu, aby sněmovna byla způsobilou k usnášení, počítá se, snížili-li se v důsledku ztráty mandátů podle tohoto zákona počet členů, v poslanecké sněmovně z počtu 300, v senátě z počtu 150. Je-li ku platnosti nějakého projevu členů příslušné sněmovny nebo ku platnosti usnesení sněmovny potřebí určitého zlomku členů, počítá se tento zlomek stejným způsobem.

§ 17.

(1) Usnesení, jímž byla strana rozpuštěna, oznámí vláda neprodleně prvnímu prezidentu nejvyššího správního soudu. O tom, u kterých osob nastala ztráta mandátů, rozhodne mandátový senát nejvyššího správního soudu z úřední povinnosti do 15 dnů ode dne, kdy toto oznámení došlo. Tento senát se skládá z prvního presidenta, a je-li zaneprázdněn, z druhého presidenta tohoto soudu jako předsedy a ze 4 členů téhož soudu jako přísedících. Senát sestává první prezident na každý kalendářní rok.

(2) Osobám, o jejichž mandát jde, budiž dána příležitost, aby se vyjádřily do lhůty, stanovené soudem. Potřebná šetření, zejména průvody, může provést podle usnesení senátu některý jeho člen podle předpisů o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů; zúčastněné strany buďtež k provádění průvodů pozvány.

(3) O tom, u kterých osob nastala ztráta mandátů, rozhodne soud nálezem ve veřejném líčení, k němuž pozve zúčastněné strany. Při tomto líčení mohou býti prováděny též průvody a může býti stranám uloženo, aby potřebné průvody předložily nejpozději při tomto líčení.

(4) Náklady řízení nese stát.

§ 18.

(1) Při nových volbách do zákonodárského sboru a do sborů a institucí uvedených v § 10 nemůže označení volební strany (skupiny) zníti na jméno strany rozpuštěné. Ustanovení druhé až čtvrté věty § 11, odst. 1 platí i v tomto případě.

(2) Ti, kdož pozbyli mandátu (§ 16) nebo některé veřejné funkce (§ 10), nejsou po dobu 3 let od rozpuštění strany volitelní do zákonodárského sboru a do všech sborů a institucí, uvedených v § 10, a nemohou po tuto dobu ani jmenováním, ani jinak nabýti těchto funkcí.

§ 19.

Zabavený majetek rozpuštěné strany bude zlikvidován a přebytek propadne ve prospěch státu. Způsob likvidace určí zákon.

Část IV.

Ustanovení společná a závěrečná.

§ 20.

(1) Politickou stranou rozumí se v tomto zákoně nejen politická strana řádně organizovaná, nýbrž i jakákoliv politická skupina, sdružení nebo hnutí.

(2) Příslušníkem strany ve smyslu tohoto zákona je:

a) kdo je nebo v posledních šesti měsících byl organizovaným členem strany,

b) kdo stranu, o níž jde, účinně podporuje nebo její podvratné cíle veřejně schvaluje nebo tak činil v posledních šesti měsících,

c) kdo na její jméno byl kandidován nebo za ni navržen pro veřejnou funkci, pokud neprokáže ve lhůtě mu dané, že byl kandidován nebo navržen proti své vůli, nebo že ze strany vystoupil dříve než před šesti měsíci;

Lhůta 6 měsíců čítá se zpět ode dne, kdy činnost strany byla zastavena nebo kdy strana byla rozpuštěna, a byla-li před rozpuštěním strany její činnost již zastavena, ode dne zastavení činnosti.

§ 21.

(1) Kdo přestoupí některý zákaz nebo příkaz podle tohoto zákona, bude — bez újmy stíhání soudního — potrestán okresním (státním policejním) úřadem pro přestupek vězením (uzamčením) do 6 měsíců nebo pokutou do 50.000 Kč. Nedobytná pokuta budiž přeměněna podle míry zavinění ve vězení (uzamčení) do 6 měsíců. Tyto tresty mohou býti

uloženy též současně, nesmí však trest na svobodě spolu s náhradním trestem za nedobytnou pokutu činit více než 6 měsíců.

(2) Stejně bude potrestán, kdo, byv dán pod policejní dozor podle tohoto zákona, jedná proti povinnostem neb omezením, které mu byly podle zákonných ustanovení o policejním dozoru uloženy.

(3) Předměty, jimiž byl trestný čin podniknut, které jím byly získány, nebo které jsou ke spáchání trestného činu zřejmě určeny, buďtež prohlášeny za propadlé ve prospěch státu i když pachatel nemůže býti stíhán nebo odsouzen.

§ 22.

(1) Okolnost, že strana se rozešla dříve, než její činnost byla zastavena nebo než byla rozpuštěna, nemění ničeho na uplatnění ustanovení tohoto zákona.

(2) Se zákazem činnosti strany, k němuž došlo podle rozhodnutí vlády před účinností tohoto zákona, jsou spojeny stejné následky jako se zastavením její činnosti podle tohoto zákona.

§ 23.

(1) Tento zákon nabude účinnosti dnem vyhlášení. Mění a doplňuje se jím mimo jiné též

řád volení do poslanecké sněmovny a zákon o složení a pravomoci senátu.

(2) Zmocnění zastavovati činnost politických stran a stran náhradních a rozpouštětí je (§ 1) a rozpouštětí spolky a jiné podobné útvary (§ 3, odst. 3 a § 15, odst. 1) platí toliko do 1. ledna 1935.

(3) Týmž dnem pozbývají účinnosti zákazy vydané podle §§ 5 a 6 a opatření učiněná podle § 3, odst. 1 a 2 a § 7, pokud nebyly příslušným úřadem již dříve odvolány; po uvedeném dnu nelze takových opatření dále činiti ani takové zákazy vydávati.

§ 24.

Zákon provedou všichni členové vlády.

T. G. Masaryk v. r.

Malypetr v. r.

Dr. Beneš v. r.

Černý v. r.

Dr. Trapl v. r.

Dr. Dérer v. r.

Dr. Meissner v. r.

Dr. Matoušek v. r.

Bechyně v. r.

Dostálek v. r.

Dr. Hodža v. r.

Bradáč v. r.

Dr. Czech v. r.

Dr. Špina v. r.

Dr. Franke v. r.

Dr. Šrámek v. r.